

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju: pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 4. febr. (22. januarja) 1913.

Tako valovitega in tako nestrpnost priča o nekakšnem dne, kakoršen je bil danes, nisem še doživel v Srbiji. Komaj sem zaprl večna vrata za seboj in stopil na ulico v hladno jutranje ozračje, sreča me neki Srbin in želeč mi »dobro jutro«, me vpraša, ako se je borba med Turki in zavezniški ponovno začela, češ, da ni imel še časa prečitati si časopisov. Ko sem mu pojasnil, da sva v tem oziru oba enaka, razšla sva se vsak na drugo stran.

Na ulicah so se ljudje kar trgali za »novine« in bliskoma so pregledali vse telegrame, žal, tega kar so tako težko pričakovali — mir ali vojno — niso našli. Sicer je že sinočnja večerna »Samouprava« prinesla brzojav iz Leša, v katerem se trdi, da je zapovednik turške posadke v Skadru ponudil oblegovani srbski armadi predajo iste, pod pogojem, da odide turška posadka z orožjem in častno iz mesta.

Tozadevne podrobnosti je prinesel današnji »Balkan« s pripombo, da Turki nočejo prepušiti Skadra Črnogorcem, pač pa Srbom.

Vsled tega je nastala po Belgradu govornica — ker ni družih novic — da se tudi Drinopolje predaja, toda ne Bolgarom, ampak z izrecnim pogojem, da se mesto preda edino srbski vojski, ker je edino to smatrati za nepremagljivo in radi tega nočejo oblegani Turki sklepati nikakih pogajanj z Bolgari.

V »Pressbureau« ni bilo do 6. ure zvečer nikakih vesti o tem, kljub temu pa so se pojavile ponovne govornice, da je Drinopolje prevzela srbska armada.

Neki podporočnik kraljeve garde je trdil, da je izvedel iz verodostojnega vira, da je došla srbski vladni brzojavka, naj takoj pošlje srbska vlada svoje zastopnike na nevtralnno zono na Cataldži, kjer je bilo sklenjeno premirje, da se začne ponovna pogajanja o zaključenju mira. V ta namen so baje odpotovali takoj dr. Novaković z ostalimi delegati, ki so bili že v Londonu na mirovni konferenci. Med drugim je trdil dotični podporočnik, da je Turčija, uvidevši svoj položaj, slabe finančne razmere, upor v lastni armadi in nesloga državnikov, pristala na zahteve balkanskih zaveznikov in prosi za nova pogajanja.

Zvečer so izšle »Večerne Novosti« v posebni izdaji, z brzojavko, da je srbska armada sinoči ob 8. uri začela bombardirati Drinopolje in sicer iz neposredne bližine. Vsled stranskega artiljerijskega ognja, je švignil okrog 11. ure plamen raz drinopoljskih streh in v kratkem času je bilo vse mesto v plamenu, radi precej močnega vetra.

Pred dnevi se je tudi govorilo, da je izet paša — naslednik ubitega generalissima turške armade Nazima paše — ustrelen od revoltujočih Staroturkov na Cataldži. Toda ta sicer verjetna vest, ni našla potrjenja. Kljub temu pa se ta govorica še vedno trdovratno vzdržuje, češ, da je to tudi vzrok turške popustljivosti in da se smrt izet paše namenoma prikriva javnosti.

Mnogo senzacije je vzbudila tudi vest nekaterih časopisov, da vlada pozivlja vse one moške osebe, ki so bile za vojno službo nesposobne in ki so že dovršile 28. leto svoje starosti in ne dosegle še 31. leta, da se zglase 29. t. m. (po srbskem koledarju) ob 7. uri dopoldne v vojašnici 7. polka. Povod tega poziva je neznan in se interpretira ta vest na vse mogoče načine.

Glavni odbor za pomoč vojnim obveznikom razdelil je 4000 dinarjev najsiromašnejšim vojakom, ki so v oblegovani srbski armadi pod Drinopoljem.

Predsinocnjem smo imeli priliko opazovati iz »Kalemegdana« krasno modro »zvezdo«, ki se je dvignila okrog 7. ure zvečer iznad Zemuna, plavala proti Topčideru ter potem zavila v polukrogu nad Belgrad, dokler ni izginila na drugi strani Donave. Pravijo, da je bil aeroplan električno razsvetljen. Škoda, da ne posveti pamet nekoliko globlje v možgane nekaterih ljudi.

Sofijska trgovska zbornica obvestila je vse ruske trgovce v Odesi, da želi tesnejše poslovne zveze z Rusijo, ker se je zonet začel bojkot avstrijskega in pruskega blaga. (Na ta način in s takimi rezultati razumejo pridobivati tržišča avstrijski industriji in trgovini avstrijski »modri« državniki.)

Danes dopoldne pripeljal se je z ekspressnim vlakom v Belgrad grški ministrski predsednik Venizelos v spremstvu svojega tajnika. Na kolodvoru pričakovalo je Venizelosa osebje grškega poslanstva in za srbsko vlado Šainovic, sek. šef ministrstva zunanjih zadev.

Jutri obišče Venizelos srbskega ministrskega predsednika Pašića, na kar se vrši v hotelu »Moskva« diner na čast visokemu gostu. Tega »kosila« se udeležijo vse odličniče belgrajske politične osebnosti. Pointražniemu odpotuje Venizelos v svojo domovino.

Na današnji seji ministrstva se je dovolil ministru prosvete kredit od 25.000 dinarjev, da ž njimi razpolaga pri sklenanju konkordata s katoliškimi papežem.

Pouk na ljudskih šolah se je deloma že začel, na gimnazijah pa se misli pričeti začetkom prihodnjega meseca. Vsled izgnanosti, ker se skoraj pol leta ni poučevalo v šolah, ne bo noben dijak, četudi bi imel najboljšo izpričevalo, mogel prestopiti na višji razred, ako ne napravi dovoljno junija meseca poseben izpit iz vseh predmetov.

Največ prilike se nudi človeku, ki hoče zasledovati psihologijo srbskega naroda v srednjih in nižjih plasteh, na tramvajskih vozovih, kakor iščejo slikarji svoje modele in motive v najskritejših podstrešnih sobah oddaljenih velikomestnih predmestij.

»Dober dan! Kako ste? Jeste-li zdravi?«
»Fala za pitanje! Zdrava jesam. Što radite Vi?«
»Tako, tako, polako. I ja sam zdrava, blagodari Bog. Sad idem, da dobijem pasul od opštine.«
»Kako je Vaš muž? Javio li se Vam, odkad je u vojsci?«
»Jeste! Javio se, jadniče. Prekjuče dobila sam pismo, da je na Cataldži, imena ovog mesta se ne sjetim. Piše, da je velika zima i da je bolestan, jadniče.«
»Več prije nije bio baš zdrav, kad je bio kući. Ljudi bolestne ne smeli bi, da šalju naovako daleko putovanje i još u borbu.«
»Več je dugo, što otišao Vaš muž u bojne redove?«
»Jeste! Več četiri meseca, što nije kući.«
»I kako možete, da živite Vi i deca? Imate koju podporu od opštine?«
»Jeste! Imam 15 minara mesečno.«
»Malo. Ovo nije ni za kiriju (stanovanje).«
»Istina. Ma šta oćete. Bolje nešto, nego ništa. Kiriju ne moram, da platim, imam dobrog kućegazdu, koji mi kazao: »Dok imate muža u vojsci, ne trebate, da platite kiriju! Drva pasul i krumpir dobijem od opštine i tako se živi, da se gladu ne umre, inače bi potpuno propadli. Pomislite, šest deca i ja sedam i još moram, da šaljem nešto mužu na bojište.«
»Ovde, dakle, morate, da silazite!«
»Jeste. U razgovoru sam već zaboravila kdi oću. Z Bogom!«
»Z Bogom! Pozdravite i decu!«
In odšla je priprosta žena v najlepših letih, da ponese ubogim otročjem, trpečim pomanjkanje, vsaj filžola v plačilo za ogromne žrtve, katere prinaša njih oće na oltar svoje ogrožene domovine. In takih žrtve je na tisoče in tisoče. Leto 1912. ostalo bo v srbskem narodu za večne čase nepozabljeno in posledice tega leta neizbrisljive, vsaj v toliko, v kolikor se tiče posameznih, — sedaj takorekoč uničenih — rodbin.

Neprecenljive so žrtve za svobodo srbskega naroda, gigantski je boj, ki ga bjele ta narod za svojo bodočnost. Tužna Slovenija! vzgleduj se nad temi sinovi kršnega Balkana, žrtvuj se za svojo narodno celokupnost, samo tarnanje in vzdihovanje in prepričanje za oslovo senco ne privede ljudstva iz narodne indiferentnosti in

ganke... Samo mati, gospod, je zmožna tolikih žrtve!...«
To rekša, si je otrla ciganka dve solzi, ki sta se ji bili pocedili po licih.
»Ah, je povzela zdajci, »z njim ni tako kakor na primer z Lantnejem! Ta ni moj sin, dasi me imenuje tudi svojo mater... On je v resnici pobrano dete... Njegov oče je bil Parižan... pa je umrl!«
Ragastan je mahnil z roko, kakor bi hotel reči, da je slišal dovolj. Smrtna žalost se je spustila na njegovo srce.

Vstal je, izvlekel močno in pomolil ciganki pest zlatnikov, ki jih je starka vzela, mrmraje nerazumljive blagoslove.

Ragastan se je vrnil zamišljen med rokavnjače in pristopil k Manfredu, s katerim sta imela pogovor, o katerem bomo še poročali.

Ko je vitez odšel, je sedla ciganka k vogalu mize ter začela premišljevat.

Lahko bi bila povedala gospodu Ragastanu resnico, je zamrmrala sama pri sebi, »in z enim mahom bi bila osrečila mnogo ljudi. Toda kaj bi pomagalo meni, ako bi povzročila toliko sreče? Premislimo, kaj bi se bilo zgodilo, če bi bila rekla gospodu De Ragastanu: Da, Manfred je vaš sin! Ugrabila sem ga jaz, da ustrezem gospe Lukreciji Boržiji. Toda ona je zdaj že mrtva!« To bi rodilo posledico, da bi Manfred kmalu odšel s svojim očetom. A kdo mi priča, da ne bi poizkušal odvesti s seboj

letargije, sicer nas uniči val germanizma v najkrajšem času, prej gotovo, nego se tega zavedamo. Več narodne samozvesti!

Mars.

Vojna.

NOVA PRESENEČENJA.

Dejstvo, da prinašajo tuji listi tako dolge članke o zadnji zmagi Bolgarov, nam kaže kako presenečena je zopet evropska javnost. Slovomom radost, neprijateljem presenečenje, zavist in togoto — pripravljajo balkanski zavezniški od vseh začetkov. Naravna posledica zmagnosnega prodiranja bo — in to povdarjajo odločujoči krogi — da Bolgari razširjajo svoje zahteve. In je že tu zopet bivši status quo v spremenjeni obliki: velesile v to ne privolijo, kot so tudi proti vojni odškodnini, ki bi jo imel Turek plačati Bolgarom. Toda vse kaže, da pripravijo zavezniški javnosti še večje presenečenje:

Zmagovito prodiranje Bolgarov proti mestu Galipoliju ima za cilj — kakor se na nekaterih krajih povdarja — napasti utrdbе, ki zapirajo Dardanele, odpreti prosto pot skozi Dardanele ter dati tako grškemu brodivju možnost odjadrati pred Carigrad.

Drinopolje in Galipoli — to ste dve točki, kjer se koncentruje sila zavezniških vojsk. Bolgari so od Cataldže odposlali teške topove pred Drinopolje — pred Cataldžo mirujejo, ter se, kakor se poroča, hoče tu omejiti samo na defenzivo.

Baje pred Cataldžo ne pride do nobenih večjih bojov, češ, da je to brezpomembno za eno kot za drugo stran. Vse zavisi na Drinopolju. — Zato tudi tam koncentracija. S padcem Drinopolja je vojna končana — in padec se pričakuje vsaki čas, to je razvidno iz sledečega telegrama:

Sofija, 7. februarja (Uradno) Angleska sanitetna mislija in judovsko humanitarno društvo sta z ozirom na to, da je kapitulacija Odrina v malo dneh pričakovati, dobila nalog, da se za odhod iz Odrina pripravita.

Odnosaji med zavezniški posebno med Srbi in Bolgari so kar najboljši. Zlasti je neresnična vest, da bi Srbi zahtevali za svojo pomoč kompenzacijo od Bolgarov, ampak Srbi so pripravljani poslati Bolgarski toliko vojaštva na pomoč kolikor ga ona potrebuje.

To je položaj na bojišču ter med zavezniški.

Kar se tiče mednarodne situacije je najvažnejše, kar imamo za znakovati to, da so se velesile že zjediniile glede medboče Albanije. Prizen dobil Srbija, kot tudi garancija, da bo imela preko pristanišč Bar in Metković prost uvoz in izvoz

za vse blago. Glede razmerja med Bolgarijo in Rumunijo ni nikake temeljite izpremembe. Ministrski predsednik rumunski je izjavil — kakor smo že poročali — da Rumunska nikakor še ni resignirala na Silistrio. Rusija je za prijateljsko vrvanje teh diferenc in nikakor se ne potrjuje vest, češ, da je Rusija energično nastopila proti Rumunski.

VELIKA ZMAGA BOLGAROV IN NJEN POMEN.

Turška armada, ki je taborila ob reki Kavak je imela namen ogroževati za hrbotom bolgarsko-srbsko armado pri Drinopolju ter pred Cataldžo in prekiniti zvezo med obema. Bolgarsko srbska armada, ki je šla iskat Turka proti omenjenemu kraju je štela 50.000 mož.

V torek zvečer so se začele praskе med bolgarskimi in turškimi predstražami, in v sredo je celi dan trajala bitka. Bolgari so namerili proti Bulairu ter tudi ponoči zasledovali Turke ter ujeli en cel bataljon. Bolgari so nato zavzeli mesto Tafke Makoj; Turek se je umaknil v utrjene pozicije pri Bulairu, katerega so začeli Bolgari takoj oblegati.

BULAIR PADEL.

Berlin, 7. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Sofije, da je došla popoldne z bojišča brzojavka, da je bolgarska armada že osvojila Bulair ter se nahaja na zmagovitem pohodu proti mestu Galipoli. Turki se umikajo v velikem neredu. Baje povečuje tej turški vojski Enver-bej.

BOLGARI SE KONCENTRIRAJO PRED DRINOPOLJEM.

Sofija, 7. februarja. Bolgari so vsled 40 novih oblegovanih topov v položaju, da streljajo tudi na notranjost mesta. Težka artilerija pred Cataldžo je pripeljana pred Drinopolje. Bolgarski glavni stan je Čerkeskej. Domneva se, da se hoče bolgarska vojska pri Cataldži omejiti samo na defenzivo.

SRBSKA NEOMEJENA POMOČ.

Belgrad, 7. februarja. Uradno se poroča, da ni napravila Srbija nobenih posebnih pogojev, na katerih izpolnitvi bi zavisela njena pomoč Bolgarski. Če bo treba, bo poslala Srbija bolgarski toliko čet na pomoč, kolikor jih bodo Bolgari potrebovali.

BOLGARSKE KONCESIJE SRBSKI.

Belgrad, 7. februarja. Bolgarski finančni minister Todorov je na povratku iz Pariza na današnji konferenci z ministrskim predsednikom Pašićem v imenu bolgarske vlade glede bodoče bolgarsko-srbske meje sklenil naslednjo novo pogodbo: Bolgarska je v očiščeni veliki vojaški pomoči, katero je dobila od Srbije, pripravljena v novo korekturo med obema državama. Do tej korekturi dobi Srbija sedaj tudi mesta Kriva

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Obrnil se je k Manfredu.

»Sinko moj,« mu je dejal, »ali hočete biti tako dobri, da me pustite samega s to ženo? Oprostite...«

»Gospod vitez,« je odgovoril Manfred, »moja simpatija do vas je tolikšna in hvaležen sem vam tako zelo, da so mi vaše želje ukazi...«

To rekši, se je prijazno naklonil; Ragastan je gledal za njim, ko je odhajal, ter občudoval njegov vitiški stas, lahkostnost njegove govornice ter umnost, ki se je svetila v njegovih očeh...

Bilo je že dalje nego minuto, odkar je bil Manfred odšel; vitez je zavzdihnil in se obrnil k ciganki.

Zdelo se je, da ga motri ona s tisto brezbrizno radovednostjo, ki jo človek posveča osebi, ki jo vidi privikrat.

»Par vprašanj bi vam rad zastavil,« je dejal z rahlo drhtečim glasom. »Prosim vas pa, odgovorite mi z vso resničnostjo in odkritosrčnostjo. Ako ste revni, vas storim bogato...«

»Govorite, gospod,« je rekla ona, ne da bi se izražal v nje glasu le najmanjši sum ali razburjenje,

»odgovarjala vam bom po svoji najboljši moči...«

»Prihajam zaradi mladega moža, ki je pravkar odšel...« je povzel Ragastan nemirno.

»Manfreda?«

»Da... zaradi Manfreda! Ali mi hočete povedati, kje je rojen?«

»V Italiji,« je dejala starka enostavno.

Ragastanovo srce je podvojilo hitrost svojih utripov.

»Zdaj ni več dvoma o tem,« je dejal sam pri sebi. »Moj sin je! Moj sin! To bo srečna Beatrice!«

In glasno je povzel:

»In kje ste ga našli? V kateri deželi Italije?«

»Našla da sem ga, gospod?«

»Da, našli... ali pobrali... ali kakor ste že prišli do njega!«

»Ne razumem vas,« je odgovorila ciganka z naivno preprostim obrazom. »Manfred ni najden otrok.«

»Morda sem se izrazil slabo... Rad bi vedel, kdo vam je dal tega otroka?«

»Nihče mi ga ni dal!«

Ragastan je izkušal pronikniti v cigankino misel, toda ona je kazala povsem miren obraz.

Povzel je:

»Ponavljam vam, da sem vas pripravljen obogatiti. Vprašajte me, česa si želite. Obljubim vam že naprej.«

»Hvala vam, gospod,« je dejala ciganka patetično. »Malce denarja bi bilo res dobrodošlo v mojem ubož-

nem stanovanju. Ali hočete, da vam povem srečo?«

»Hočem samo, da mi odgovorite: Manfred je ukraden otrok, kaj ne da? Oh, saj mi ni do tega, da izvem, kdo ga je ukradel...«

»Motite se, gospod...«

»Toda očeta mora vendar imeti? Ali ga vi poznate?«

»Moj Bog! Kako ga ne bi poznala!« je vzkliknila ciganka z izvrstno melanholijo. »Njegov oče je neki napolitanski plemič.«

»Napolitanski!« je vzkliknil Ragastan trepetaje.

»Da... Mlada sem bila... in tudi lepa... Ljubila sem ga... in moj Manfred je sad tiste kratke ljubezni...«

Ragastan je padel na stol.

Njegovo razočaranje je bilo strahovito.

Potemtakem je Manfred vaš sin?« je prašal še enkrat.

»Da, moj sin je, gospod... Po očetu, ki ga niti ni poznal, sem mu dala ime Manfred, da mi je v spomin...«

»Toda mladi mož,« je povzel Ragastan živahno, oprijemaje se poslednje nade, »mladi mož pravi, da niste njegova mati...«

»Vzgojila sem ga v tej veri... ubogega otroka! On je tako razumen in toliko močnejši od vseh, ki ga obdajajo, da si je nazadnje vtepel v glavo, da mora biti sin imenitnih staršev... Srce bi mu strla, ako bi mu dokazala, da je sin navadne ci-

ganke... Samo mati, gospod, je zmožna tolikih žrtve!...«

To rekša, si je otrla ciganka dve solzi, ki sta se ji bili pocedili po licih.

»Ah, je povzela zdajci, »z njim ni tako kakor na primer z Lantnejem! Ta ni moj sin, dasi me imenuje tudi svojo mater... On je v resnici pobrano dete... Njegov oče je bil Parižan... pa je umrl!«

Ragastan je mahnil z roko, kakor bi hotel reči, da je slišal dovolj. Smrtna žalost se je spustila na njegovo srce.

Vstal je, izvlekel močno in pomolil ciganki pest zlatnikov, ki jih je starka vzela, mrmraje nerazumljive blagoslove.

Ragastan se je vrnil zamišljen med rokavnjače in pristopil k Manfredu, s katerim sta imela pogovor, o katerem bomo še poročali.

Ko je vitez odšel, je sedla ciganka k vogalu mize ter začela premišljevat.

Lahko bi bila povedala gospodu Ragastanu resnico, je zamrmrala sama pri sebi, »in z enim mahom bi bila osrečila mnogo ljudi. Toda kaj bi pomagalo meni, ako bi povzročila toliko sreče? Premislimo, kaj bi se bilo zgodilo, če bi bila rekla gospodu De Ragastanu: Da, Manfred je vaš sin! Ugrabila sem ga jaz, da ustrezem gospe Lukreciji Boržiji. Toda ona je zdaj že mrtva!« To bi rodilo posledico, da bi Manfred kmalu odšel s svojim očetom. A kdo mi priča, da ne bi poizkušal odvesti s seboj

tudi Lantnéja, kar bi se mu najbrže posrečilo? In kaj me briga nazadnje, ali so ljudje srečni ali nesrečni... Ali se meni kdo za mojo srečo? Kdaj se je pa spomnil kdo tistih solz, ki sem jih prelila, odkar sem videla svojega sina mrtvega na vešalih?«

In ciganka je skrla glavo med dlanmi.

Toda ti spomini ji zdaj niso več budili muk, njene oči so zažarele, namesto da bi se zalile s solzami.

Stisnila je zobe in zamrmrala:

»Da bi... odvedel Lantnéja! Kaj bi se zgodilo z mano tisti dan, ko ne bi imela več v rokah Monklarjevega sina, da zagotovim svoje maščevanje!«

Vstala je in stopila k oknu, ki je gledalo na Dvor Čudežev.

Sredi trga je videla pri velikem ognju vse zbrane poveljnike.

Med njimi je stal Lantné.

Manfred se je bil nekoliko odstranil z Ragastanom.

Ciganka je vztrepetala, ko je spoznala Lantnéja, in žarek divjega sovraštva se je zasvetil v njenem pogledu.

In vendar ni bil Lantné tisti, ki ga je sovražila.

Njeno sovraštvo je šlo dalje! Nje sovraštvo je veljalo Lantnéjevemu očetu, velikemu profosu pariškemu, grofu Monklarju!

Ves čas med bitko je stala ciganka pri odprtem oknu, poslušala hrup in prežala v noč.

Ona ni dvomila o izidu boja.

Palanka (Egrt Palanka), Kratovo, Prilep, Bitolj in eventualno tudi mesti Prespa in Ohrid, če po izreku vevlasti ti dve mesti ne pripadeta Albaniji. Veles ostane bolgarski.

MEJE KRALJEVIN.

Dunaj, 7. februarja. Konferenca veleposlanikov se je glede albanskih mej že zjedila. Po tem načrtu pripade Prizren Srbiji. Srbija dobi tudi garancijo, da bo imela preko pristanišča Drač, Bar in Metković prost uvoz in izvoz za vse blago. Kar se tiče Egejskih otokov, ostanejo oni, ki leže neposredno pred Dardanelami, v turških rokah, otok Thasos pripade Bolgarski, otok Mitilene in Kreto dobi Grška. Skader hočejo priznati Albaniji.

Slovenska zemlja.

Iz Šmarje.

Se vedno čakamo odgovora glede občinskih volitev. Take stvari se rade zavlečejo — pri tem se pa ne pomisli, da občina trpi — če ni v nji pravega gospodarstva. V farovžu mnogo premišljujejo, kako bi se rešili. Natančne podatke jim nosi dež. odbornik dr. Lampe. — Zanimive so bile volitve v naš krajni šolski svet. Dekan si je v ta namen izvolil dva moža, ki sta vredna pristaša njegove stranke. Oba sta namreč naznanjena zaradi tega, ker sta podkupovala volilce z denarjem. Blagor šmarski šolski mladini, če bo skrbel zanj tak krajni šolski svet, v katerem bosta sedela Franc Žitnik in Strešek. Volitve je izvršil dekan na svojo voljo. Kdo pa skrbi za šolo? Ako pojde tako naprej, bo slavna šmarska štiri-razrednica kmalu enaka naši občinski hiši, ki sredi vasi vsem, ki pridejo k nam, jasno priča, kako znamo skrbeti za svoje občinske zadeve. — Zato je čim dalje slabše. Cel predpust smo imeli le dve poroki. Slabi časi!

Iz novomeške okolice.

Popotnik iz novomeške okolice nam piše: Na pustno nedeljo sem tudi jaz nekako tako prepeval, kakor veseli Avgust Prepevač v »Dnevu«. Ko sem si ono veselo pesem zapel, sem jo dobre volje mahnil proti Novemu mestu. Na cesti kmalu srečam Žuravega očeta, ki so hud klerikalec. Oče pa niso bili dobre volje — zato se nisva dolgo pogovarjala: Mislili so, da bodo imeli ta predpust svatbo — pa se je vse razdrlo. Komur se kaj takega zgodi, mora biti na koncu predpusta res slabe volje. Zato sem odšel naprej. Ko grem mimo Bršljina, srečam klerikalnega cekmoštra iz Orenjih Kamenc. Tu ti ta ni bil vesel — namenjen je bil v trtnico, kamor hodi posebno rad. Ko grem naprej proti Novemu mestu — srečam samega Johana Vintarja iz Gornje Straže — tudi ta je bil slabe volje. Pravil mi je, koliko kronic je po nepotrebnem napravil, ko je daljal volilcem za pijačo — na zadnje so mu pa vsi fige pokazali. Najbolj pa mi je žal, da ni postal župan, kakor je mislil. — »Prav ti je, kaj pa trdiš za klerikalci,« sem mu rekel — pa Vintar je odšel naprej svojo pot in je premišljeval o nevhvalečnosti sveta. Jaz sem šel pa naprej v Novo mesto. — Nasproti mi pride neki klerikalni možakar in mi začne tožiti svoje nadloge. — »Jaz pa Gusti sva najbolj padla pri zadnjih volitvah,« je rekel, »noč in dan sva hodila agitirati za farovško stranko — pa sva propadla.« — »Je že tako,« sem rekel jaz, »vsi ne morejo zmagati in tisto pa tudi deželni odbor ne zmore, da bi bili vsi klerikalci — občinski odborniki.« Tako je bila moja pot — drugič vam bom pa kaj več povedal o klerikalnih klobasah.

Dnevni pregled.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja! C. kr. deželna sodnija v Ljubljani kot tiskovna sodnija je razsodila vsled ugovora Radivoja Koreneta in Učiteljske tiskarne v Ljubljani, r. z. z. o. z. r. št. 3 z dne 28. januarja 1913 zoper razsodbo te sodnije z dne 27. januarja 1913 o. št. 1, s katero je bilo razsodeno, da ustanavlja vsebina v številu 390 v Ljubljani v slovenskem jeziku izhajajočega dnevnika »Dan« na drugi strani priobčenega dopisa »Bodimo dosledni, ki začena: »V novejšem času...« in konča »...povedali pred časom«, objektivni dejanski stan pregreška po § 302. k. z. ter je prepovedano dalje razširjati to tiskovino, po danes razpravljeni javni seji nastopno: Ugovor se v cellem obsegu zavrne in razsodilo z dne 27. januarja 1912 o. št. Pr. VII. 6/131 se v cellem obsegu potrdi. — Razlogi: Zaplenjeni članek pozivlja pripadnike slovenske narodnosti k doslednosti, v prvi vrsti na gospodarskem polju. Ta doslednost pa leži po mnenju dopisa v tem, da

se zatira narodne manjšine na gospodarskem polju, in če bi to ne imelo uspeha, tudi potom nasilnosti. Ker torej članek pozivlja, k sovražnostim proti drugim narodom, in s tem podan objektivni dejanski stan pregreška po § 302. k. z. in je bilo ugovor zavrniti, izpodbijano razsodilo pa potrditi. Ljubljana, dne 5. februarja 1913. Vedernjak, m. p.

Številke govore. Volitve učiteljev-strokovnikov v c. kr. okrajne šolske svete na Kranjskem so končane. V smislu novega zakona v šolskem nadzorstvu so volili samo stalno nameščeni učitelji in učiteljice. V vseh dvanajstih okrajah je bilo oddanih 730 glasov. Od teh so dobili kandidatje napredne učiteljske organizacije 518 glasov, kandidatje Slomškove zveze pa samo 212 glasov. Napredni kandidatje imajo torej 306 glasov večine. To je naravnost sijajna zmaga naprednega učiteljstva nad korupcijo, terorizmom, preganjanjem, podkupovanjem, sleparjenjem in raznimi drugimi krivicami, ki jih uganja klerikalna strahovlada nad naprednim učiteljstvom. Da, da, gospoda klerikalna, te številke povedo več kakor najdebelejša knjiga. Te številke vam bodo delale še veliko preglačico, če ne boste pravočasno prišli k spoznanju in krenili na pot pravice. — V posameznih okrajih je pa bilo razmerje glasov takole: V Ljubljani 34—31 (prva številka velja naprednim kandidatom, druga pa klerikalnim); v Ljubljanski okolici 41—51 (5 naprednih ni prišlo k volitvi, 5 jih je pa oddalo prazne glasovnice); v Kamniku 29—25; v Kranju 54—19; v Radovljici 31—24; v Postojni 55—11; v Logatcu 40—11; v Rudolfovcu 48—6; v Črnomlju 23—0; v Krškem 67—3; v Litiji 31—20; v Kočevju 55—11. Vsa čast značajnemu, nevstrašenemu naprednemu učiteljstvu! Le pogumno naprej do končne zmage! In zmaga mora biti naša, ker na naši strani je poštenje in resnica, na nasprotni pa goljufija in laž.

Slovenska šolska Matica bo izdala za leto 1912 sledeče knjige: Pedagoški Letopis, Uredil H. Schreiner. Posebno ukoslovje prirodoslovnega pouka, Spisal šolski svetnik profesor France Hauptmann. Domoznanstveni pouk v ljudski šoli. Sestavila Eliza Kukovec. Flora slovenskih dežel. Sestavil Julij Glowacki, uredil dr. L. Poljanec. — Og. poverjenike, ki še niso poslali imenika (glej predzadnjo številko Učiteljskega Tovariša!) opozarjamo, da se bo prihodnji teden začel imenik že staviti in tiskati. Ta teden je torej še čas za vpisovanje članov. Letnino pošljete posamezniki lahko tudi kar naravnost Slovenski šolski Matici v Ljubljani.

Šolska vest. Ker je c. kr. deželni šolski svet dovolil okrajnemu šolskemu nadzorniku Antonu Maierju polletni dopust, bodo bistenja in nujna opravila v rokah c. kr. dvornega svetnika Fr. Hubada, opravila pa, ki spadajo v delokrog c. kr. okrajnega šolskega nadzornika slovenskih in dvojezičnih šol ljubljanskega mesta, je pa poveril c. kr. mestni šolski svet učitelju-strokovnjaku Juraju Režku. Trializem. Smotra za politiku, književnost, trgovinu, obrt in financije. Izšla je I. številka. II. letnika in prinaša zanimive članke. Nas bo zanimal poseben »V okvirju dualizma«.

Zamaknjena Johana v Vodica. Johana je postala za navadno ljudstvo privlačna sila. Te dni je bilo 3000 ljudi v Vodica. Našli so 200 vozov. Neko žensko so v gneči tako pohodili, da je obležala. Naval na farovž je bil tako velik, da so začeli ljudje lezti pri oknih v župnišče in so potrli nekaj šip. Johana je 27 let stara. Njena »zamaknjena« je posledica histerije in epilepsije. Sama pripoveduje, da je na Reki stanovala v tretjem nadstropju. Neko noč se je neki Mažar splazil k nji, skozi okno. Johana pa je samo česeno Marijo zmolila in je skozi okno iz tretjega nadstropja na ulico skočila — pri tem se ji ni nič zgodilo. Seveda je to vse izmišljeno. — Johana ima na levi strani srajco prerezano in pravi, da jo je prebodel nekdo s sulico. Zadnjič je neki fant nekoliko odgrnil odejo, na ga je vdarila po roki. Pri zamaknjenju jo primejo krči, da je vsa trdna. Vsled krvavenja se razširja okoli nje neprijeten duh — tako da mnogi niti blizu vzdržati ne morejo. Naravno je, da se širijo med ljudstvom razne izmišljene govore.

Slovenec — turški vezir! V dobi ko se bore Jugoslavlani menda zadnjič s Turki, bo zanimalo naše čitatelje, da je bil tudi že Slovenec turški vezir. Fridolin Kavčič poroča v »Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko«, leta 1899, v svojem spisu »Znameniti Slovenci« o vezirju Mahmud paši takole: »Porojen je bil v Ljubljani v prvi polovici 16. veka. Njegovo rodbinsko ime se ne da dognati. Vstopil je v turško vojsko in za vlade sultana Murada III. l. 1575. je postal vezir in paša treh konjskih repov. Brez dvojbe je bil jako nadarjen in na turškem dvoru tudi vpliven mož, kaiti turški cesar mu je dal

celo svojo hčer za ženo. V slavni bitki pri Sisku, dne 22. junija l. 1593., je izgubil življenje vezirja Mahmud paše sin Mohamed.

Nesreča. 4. t. m. se je nahajal triletni sin Ivana Jurešiča, ki je uslužben v centralni prodajalni pisarni za sata v Stražišču pri Kranju kot književodja in ki stanuje v hiši M. Ješetove, na podu, kjer je bila slamoreznica. Deček je vtaknil levo roko v slamoreznico, ki mu je odrezala vse prste. Prvo zdravniško pomoč je ubogemu otroku nudil dr. Edvard Šavnik, ki mu je obvezal ranjeno roko. Nato so dečka odpeljali v dežel. bolnišnico.

Pobegla kaznjena. 31. januarja sta zlomila v ljubljanski prisilni delavnici kaznjena 20letni Bogomil Bratina iz Podgrada v Istri in 19letni Jožef Idl iz Lienza mrežo v kopalni sobi in sta ušla proti dolenski strani. Dne 2. t. m. pa sta imenovana vlomila na Koslerjevem posestvu v Ortneku in sta pokradla hlapcem več obleke v vrednosti 101 krone.

Proces proti pariškim avtoapacem. Te dni se je začel v Parizu proces proti znanim avtomobilskim apacem. Njih zgodovina je danes znana celemu svetu. Apaci so bili silno predrzni in so imeli železno disciplino. Hrepeneli so po slavi groze. Imeli so svoje voditelje, ki pa so padli. Na pokopališču Bagnouse počivajo pod anonimnim spomenikom Bounot, Vallet in Garnier. Njih senca plava kakor zločinska trilgija nad sodno obravnavo, ki se je ravnokar začela. Vseh dvajset obtožencev stoji ponosno in z zravnano glavo pred zatožno klopjo. Na obrazih se jim vidi ošabnost in sovraštvo. »A hacun sou heure!« Sedmim izmed njih grozi nož giljotine. Ti so: Calem, ali kakor se imenuje Raymond la Science, Monier Soudy, Diendonne, Carony, Medge in Gauzy. Vsi so korektno oblečeni. Ko je vstopil v sodno dvorano sodni dvor, je nastal velik šum. Najbolj je učinkoval na poslušalce generalni prokurator v rdečem talarju. Izmed 40 porotnikov se jih je opravičilo 6. Pred sodnim dvorom so postavljeni »corpus delicti«: kovčki, vse vlomilno orodje, bodala, bombe in razna obleka. V posebni škrinji je spravljeno vse orožje, od neznatnega brovninga, ki se lahko skriva v roki, do karabine, s katero je Soudy streljal z avtomobila. Tu se nahajajo samokresi Bonnot, Garnierja, Soudyja itd. Tragični dokumenti! Čitanje obsodbe, ki je spisana na 112 straneh, je trajalo dne 3. t. m. do pol štirih popoldne. Predsednik sodnega dvora Coninand je po prečitani obsodbi proglasil, da se tu ne gre za politične zločine, ampak za najgusnejše umore in tatvine. Nato se je začelo zaslišavanje obtožencev. Prva je Ana Maitrejanova, pravzaprav Ana Estorges, učiteljica, ki je bila ravnateljica časopisa »Anarhija«. V poslopiu »Anarhije« so imeli roparji svoje stanke. Tam so se vadili v gimnastiki in športu, streljali so v tarčo, ki je predstavljala »flica« (stražnika) v naravni velikosti iz brovningov itd. Vsak anarhist je našel tam pribežališče in zavestišče, denar in ponarejene listine. Mme. Maitrejanova taji vse obsodbe. Nato sledi zaslišanje Viktorja-Napoleona Kilbačiča, »publicista« in potovalnega anarhista. Bil je »uradnik« bruseljskega časopisa »Revolte«. Govori izbrano in ironično. Taji, da bi bil sokrivec, kaže na svojo revščino in na to, da je bil neprenehoma pod nadzorstvom policije, ki je jako skrbno pazila nanj. Obtoženec taji, da bi bil sokrivec avtobanditov. Priznava, da je anarhist, toda ne z bombami in samokresi, kakor si dandanes predstavlja svet anarhiste, ampak on je anarhist — filozof. Po zaslišanju obtoženca se je obravnava prekinila. Drugi dan nato bo zaslišan Diendonne.

Slavna Rjepinova slika razrezana. Kulturna Rusija je razburjena in žalostna vsled senzacionalne afeze, ki se je pripetila dne 29. januarja t. l. v moskviški slavni galeriji Tretjakovskega, kjer bi postala kmalu žrtve ena izmed najslavnejših slik največjega ruskega slikarja I. I. Rjepina, slika, ki je znana pod imenom »Ivan Grozni in njegov sin«. Podrobnosti o tem slučaju so sledeče: Komaj je bila galerija za občinstvo odprta, je vstopil med drugimi obiskovalci tudi mlad mož v »Surikovo sobo«. Odtod je šel naravnost v »Rjepinovo sobo«, kjer je obstal pred sliko Ivana Groznega. Sluga Šejko je bil obrnjen s hrbotom proti sliku, ko je naenkrat zaslišal histeričen klic: »Ni treba krvi, dovolj jo je že bilo in nič več je ne bo!« Šejko se je mahoma obrnil in je hitel tja, odkoder je zaslišal klic. Tu je zapazil, kako je neznanec prestopil vrstico, ki je delila sliko od občinstva, kako je vzel iz žepa nož in kako besno je začel rezati z nožem platno. Sluga je zgrabil neznan, človeka odtrgal ga je od slike — toda bilo je že pre-

pozno. Tri velike luknje so zljale z genialnega Rjepinovega dela. Zločinca, ki je neprestano kričal: »Dovolj je že bilo krvi!« so prišli in izročili poklicani policiji. Na prvi pogled se je zdelo, da je slika uničena, ker je nož zasekal rane v glavne dele slike, posebno v obraz Ivana Groznega in njegovega sina. Pozneje so strokovnjaki konstatirali, da bi bila restavracija mogoča, ako jo napravi slavni avtor sam. I. I. Rjepinu so zato takoj poslali brzojavko v njegovo bivališče Knokkala. Na policiji je zločinec izpovedal, da se imenuje Abram Abramovič Balašov, da je trgovec s starinskimi predmeti in da je sin nekega moskviškega hišnega posestnika. Na vprašanje, zakaj je izvršil ta zločin, je odgovoril. »Preveč krvi je okrog. Hotel sem jo izpustiti s slike Jaz sem to napravil tako. Brez vzroka. Brez načrta. Prišel sem in slika se mi je gabila. Celi svet sem hotel pobiti, rešiti ga krvi, ali pa sam v krvi utoniti.« Jasnno je bilo, da je nesrečen slaboumen. Zdravnik, katerega so takoj poklicali, je to dejstvo potrdil. Ko je slikar starček dobil brzojavko, se je takoj odpeljal v Moskvo. Zjutraj, dne 30. januarja t. l. so ga pričakovali v Tretjakovske galeriji njegovi znanoci. Vsi so bili ganjeni in prestrašeni: Kaj bo, ko pride mojster in zagleda svoje ljubljeno delo pokončano? Vsi so vedeli, da Rjepin s celotno dušo ljubi svoja genialna dela. Vrata vestibula so se odprla, na pragu se je pojavil Rjepin. »Kje je moja slika, kje je?« je vzkliknil mojster in je s čvrstim korakom hitel v svojo sobo. Tu se je nenadoma ustavil, kakor bi zbiral moči, toda slednjič je vseeno vstopil v dvorano. Za njim pa cela vrsta umetnikov. Starček je obstal pred sliko kakor bi okamenel. Nato se je opotekel pred pokončanim veledelom in je vzkliknil: »Moj Bog, kaka nesreča!« Nekdo ga prosi, da bi se pomiril in sedel v naslanjač. »Ne, jaz sem že sedel, hvala! Saj se slika ne bo dala restaurirati,« se je obrnil Rjepin z obupanostjo obličen k I. S. Ostrouchovu. Nastala je tesnoba tišina. Nato se je Rjepin malo pomiril in se je začel pogovarjati. Rezultat debate in strokovnjakega preiskovanja je bil ta, da se slika popravi. Platno popravi strokovnjak gospod Bogoslovskij, popravo slike same, kar se tiče slikanja, pa prevzame Rjepin sam. Stari mojster je prosil nato, da bi bila galerija Tretjakovskega dalje časa zaprta, ker je nevarnost, da bi prišel zopet kak slaboumen človek in izvršil tak zločin, kakršnega je izvršil Balašov.

Ljubljana.

Državna policija prične poslovanje s 1. aprilom t. l. V mestu bo 8 stražnic in centrala dotični lokali so že določeni in najeti. Istočasno s mestom prično policijski oddelki poslovanje tudi v Spodnji Šiški, na Viču in v Vodmatu. Zandarmerija bo imela pa zunaj teh postaj svoj delokrog kakor dozdaj. Del marec se bodo izvrševala v najetih poslopih adaptacijska dela in postavljala pisarniška opravila. Glede ječ se čuje, da bodo jetnike oddajali v sodnijske prostore, dokler policija ne zgradi svojih ječ. Revirskih nadzornikov bo baje troje ali četrto. Mesto bo razdeljeno na dva glavna rajona. Pomožnemu uradu bo baje načeloval kancelist g. Fink. Od mestne policije bo prevzetih le kaci 45 mož, drugo osobe ostane mestni občini. Opravo in tiskovine je vlada že naročila, seveda — brez razpisa!

V pokoj misli baje stopiti mestni policijski kancelist g. J. Topilnar in vstopiti k pomožnemu uradu drž. policije proti letni plači 2150 K kot pomožen uradnik.

Papeževe odredbe in trmoglavost ljubljanskega knezoškola dr. Antona Malaventure Jegliča. Lansko leto je sedanjji papež izdal odredbo, da duhovniki ne smejo poslovati pri klerikalnih denarnih in gospodarskih zavodih, da bi si tam služili denar, ker se to ne sklada z njih stanom, itd. Knezoškol dr. Jeglič pa se poživlja na te odredbe — kakor vedno — in dovoljuje, da so kaplani Jožvan, Traven, Smolnikar i. dr. pri imenovanjih zavodih: tajniki, blagajniki in podobni funkcionarji, da le žro denar kmečkih žuljev. Potem pa javkajo ti ljudje, da »vera peša« in da »duhovnikov primanjkuje!« — Sleparji! Še preveč jih je, teh parasitov, ki »žro« in ne delajo nič. Kaj ne, gospodine dr. Šusteršič. Altro che ubogi uradniki!

Iz gledališke pisarne. V soboto, dne 8. februarja zadnjič v sezoni za nepar »Hofmannove pripovedi« z gospo Cilko Otahalovo v vlogi Olimpije. Gospa Otahalova je bila več sezona prva koloraturna pevka pri narodnem divadlu v Pragi in na dvornem gledališču v Stuttgartu. Sloviti češki glasbeni kritik Chvala jo je imenoval »češki škrlanček«. V

nedeljo popoldne (izven abonementa, za lože nepar) Gavanilova veseleigra »Mala čokoladarica«, ki jo je sprejel občinstvo z lepo simpatijo. Zvečer (izven ab., lože par) desetič in zadnjič v sezoni priljubljena opereta »Boccaccio«. Prihodnji teden pridejo na vrsto Birinskega »Vrtoglavci«, tragikomedija iz ruskega revolucionarnega gibanja in Puccinijeva »Madame Butterfly«.

Slovenska drama v karikaturi. V izloženem oknu trdke Gričar in Mejač je izpostavljena nova karikatura, ki predstavlja glavne igralce v letošnji drami. Karikatura je celo akad. slikarja Maksima Gasparija. Tipi posameznih oseb so prav dobro zadeti. Sprejaj vidimo slavno intendantco z blagajnikom na čelu (prof. Kobal, Zupančič, Šaplja). Za njimi stopajo stari stebri naše drame: Verovšek, Danilo, Danilova, za njimi pridejo drugi znanci: Bukšek, Povhe, Grom, Bratina — v sredi med njimi dame: Setfilova, Bukškova, Juvanova — cel pohod zaključujeta Skrbinšek in Križaj. Skupina je dobro razvrščena in vzbujajo mnogo zanimanja. Slika je na prodaj in je želeli, da dobi dobrega kupca, ki bi sliko ohranil božičnosti.

Iz Bizovika. Poročali smo že o Jošku Vrbincu, kako je rogovilil s puško po vasi. Zaradi tega rogoviljenja je bil Joško v četrtek pred okr. sodiščem. Ženske so izpovedale sledeče: Ko so prišle do Joška, so ga pozdravile, on pa je odgovoril: patrola. Potem je začel streljati, da so ženske v velikem strahu pobegnile. Joško se je izgovarjal, da njegova puška ne nese 30 korakov daleč — sodnik je rekel, da bi potem Joško ne ustrelil zajca drugače, kakor če je privezan in zato je obsodil Joška na tri dni zapor, da se bo drugič bolj lepo obnašal.

Umrli so v Ljubljani. Evimija Černe, zasebnica, 34 let. — Elizabeta Sušteršič, šivilja, 45 let. — Ivan Meglič, delavčev sin, 4 dni. — Apolonija Žagar, pomožna usmiljenka, 27 let. — Elizabeta Planko, pomožna usmiljenka, 34 let.

Mestna zastavljavnica naznanja, da se vrši tamesečna dražba v decembru 1911 zastavljenih dragocenosti (draguljev, zlatnine in srebrnine) in v februarju 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, oblek itd.) v četrtek dne 13. t. m. od 8. do 12. v uradnih prostorih, Prečna ul. 2.

Javni ljudski shod

priredi
»Politično društvo VODNIK v Spod. Šiški«

v soboto 8. t. m. ob pol 8. zvečer
v salonu »pri Kankertu«.

Na dnevnem redu je vodovodno vprašanje, inkorporacija Spod. Šiške k Ljubljani in šolsko vprašanje.

Občani, udeležite se shoda polnoštevilno, gre za vaše interese!

Trst.

Iz Sv. Križa pri Trstu. »Dan« je že parkrat pisal o razmerah v Sv. Križu. Danes pa hočemo opozoriti na neko drugo, precej kričečo stvar. V gostilni »Magajna« se prezira vsakega narodnega Slovenca. Ta gostilna je namreč »rdečkarska«, v njej se zbirajo po večini oni, ki zasramujejo slovensko narodnost. V tej gostilni niti užigalic družbe sv. Cirila in Metoda nimajo, ampak samo socialistične, na katerih se nahajajo italijanske besede. Če vzame dvorano pri Magajni kako narodno društvo, stane veliko več, kakor pa za socialne demokrate. To absolutno ni pravično. Z eno besedo rečeno, se narodne ljudi zasramuje v tej gostilni. To pa baje zaradi tega, ker je bil Sv. Križ precej časa renegatska, rudeča vas in si je gostilničar Magajna mislil, treba postopati tako, kakor hočejo klienti — renegati, ker le na ta način se pride do dobička. Ne bi imeli toliko proti temu, če bi gostilničar Magajna ne bil odvisen od narodne »Tržaške hranilnice in posojilnice«. A on je od nje odvisen. Toda njemu toliko ne moremo zameriti, kakor pa vodstva »Trž. hranilnice in posojilnice«, ki podpira nenarodne ljudi. Saj socialni demokrati tudi ne podpirajo narodnjakov, čemu bi jih podpirali mi! Oni agitirajo proti slovenskim denarnim zavodom, o čemur se je tudi govorilo na zadnjem shodu v »Narodnem domu«. Čemu jih slovenski denarni zavodi potemtakem podpirajo v vaseh, kakor je Sv. Križ, v katerem taki nenarodni gostilničarji, kakršni je Magajna, na razne načine ovirajo narodno delo in je pravzaprav njih zasluga, da se ne more odpraviti v tem kraju renegatstva, da s pravno so odvisni od onih, proti katerim vedno zabavljajo. Proti koncu

pravimo, da naj vse to, kar smo napisali, dobro premisli. Trž. hranilnica in posojilnica, pa tudi gosp. Magajna naj o tem razmislija. Pravimo, da se terorizirati absolutno ne bomo več pustili, ker tako, kakor je bilo do danes, ne sme ostati naprej. Vsi zavodni Slovenci v Sv. Križu pa naj trdno drže skupaj ter naj se bojujejo odločno in samozavestno proti oviram, ki se jim stavljajo v boju za narodno idejo.

Na plesu so se pretepali. V sredo ponoči se je vršil v neki gostilni (v ulici Čarbola) ples, na katerem je prišlo do velikega pretepa. Plesali so namreč tudi pijanci, zaradi tega je kmalu nastal med njimi prepir; povzročil ga je Matija Tivader in je dobil za to tudi veliko kazen. Matija Tivader je šel plesat s sedemnajstletno Margaretto Molli, katera ga je sredi plesa zapustila, ker je bil preveč narkotičen in ni mogel skoraj plesati. On pa je tekkel za njo in jo došel na stopnicah. Prijel jo je za lase in jo začel pretepati. Ker je ona močno kričala, je prišlo iz dvorane vse polno plesalcev in plesalk, ki so takoj planili po pretepaču Tivaderju ter ga vrgli na tla. Nekateri so ga suvali z nogami, zopet drugi so ga tolkli s pestmi. Eden izmed njih pa je potegnil nož in je z njim zabodel na tleh ležečega večkrat v tilnik in v lice tako, da je imel, ko so ga na to preiskali zdravniki, sedem ran na tilniku, dve pa na desnem licu. Precej razmesarjena je bila tudi Molli. Oba sta morala vsled tega v bolnišnico. Polcija je več od njih aretirala, a še ni natančno dognano, kdo je pravi krivec, ker vsi taje.

Blagajno so izpraznili. V uradu »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, ki se nahaja v ulici sv. Frančiška 2, so našli v četrtek zjutraj odprto omaro, v njej pa izpraznjeno blagajno. V blagajni je bilo kakih 500 K. Polcija je na delu in raziskuje, a dosedaj se ji še ni posrečilo najti tatov.

Skupina delavcev škedenjskih plavžev vabi na shod, ki bo danes v soboto ob 7. zvečer v »Gospodarkem društvu« v Škedenju. — **Ženska skupina** sklicuje sestanek za nedeljo ob 6. zvečer v društvenih prostorih.

Slovensko delavstvo v Trstu! Dolžnost vsakega narodnega delavca je, da agitira za »Dan«, ker »Dan« je glasilo vseh zatiranih, »Dan« se je vedno zavzemal za interese ubogih slovenskih delavcev in je vodil boj proti krutemu kapitalizmu in proti narodnim nasprotnikom. Pri vsakemu gibanju, ki ga priredi delavstvo, je »Dan« na strani delavcev. »Dan« podpira vse tiste, ki se jim gode krivice. Zaradi tega naj ga zavodni slovenski delavci razširjajo po vseh tovarnah in delavnicah.

Društva.

Dramatično društvo v Ljubljani opozarja vse svoje člane in prijatelje slovenskega gledališča na svoj izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. ob pol 4. popoldne v bralni sobi »Narodne čitalnice« v Narodnem domu.

Javni ljudski shod, ki ga priredi v soboto dne 8. t. m. zvečer ob pol 8. uri »Politično društvo Vodnik« v Spodnji Šiški, bo jako zanimiv. Vsem občanom brez male razlike je znano, kako vodovodna zadruga v Spodnji Šiški gospodari in kako je gospodarila v času, ko so imeli vodovodari občino v oblasti. Tozadevno je potreba javnosti pojasnila in ta pojasnila dobe občani na tem shodu. Gre se nadalje za še važnejšo zadevo, t. j. inkorporacija Spodnje Šiške k Ljubljani. Par klerikalnih gospodov hoče, da naj pride Spodnja Šiška k Ljubljani. O tem, če bode imela Šiška od tega koristi, ali ne, ti klerikalni petelinji niso razmišljali, temveč potrkali so na vrata deželnega odbora, in tam so dobili kot verni pristaši večine v deželi Kranjski poslušna ušesa in danes že govore, da se Šiška priklapi k Ljubljani. Tozadevno se bo na shodu obravnavalo, kakšno stališče da zavzema večina prebivalstva v Spodnji Šiški. — Treja točka, ki pride tudi na razgovor, je šolsko vprašanje. Akoravno občina prispeva k šoli letno lepe tisočake, vendar nima po zaslugi klerikalnih oblasti v Ljubljani do danes niti svojega pravilno izvoljenega krajnega šolskega sveta. — Važne so te zadeve za Spodnjo Šiško. Vsled tega je pa dolžnost slehernega narodno-naprednega volilca, da se shoda v soboto zanesljivo udeleži.

»Gledališko društvo« na Jesenicah uprizori v nedeljo ob pol 8. uri zvečer v dvorani pri »Jelenu« na Savi Meškovo dramo »Matja« kot poslovitveno predstavo odhajajoče gđc. Mire Medičeve. Imenovana gospodična je bila izvrstna in neumorna igralka. Zato jo naj p. n. občinstvu pri njenem odhodu v slovo počasti z veliko udeležbo.

Defraudacija v „Zadružni Zvezi“.

Včeraj se je naenkrat po Ljubljani raznesla vest, da se je izvršila v klerikalni »Zadružni Zvezi« velika defraudacija. O tem smo dobili sledeče podatke.

Ivan Polajanko.

V »Zadružni Zvezi« je bil že dalje časa nastavljen kot knjigovodja Ivan Polajanko, ki je bil znan posebno v šentjakobskem okraju kot vnet klerikalni agitator. Ob vsakih volitvah je imel mnogo opravka. Polajanko je sin čevljarja in se je že v svoji mladosti privadil cerkve in župnišča. Bil je ministrant pri sv. Jakobu in je zahal v župnišče tudi potem, ko je bil že odrasel. Do študij ni imel posebnega veselja — po prvih srednjih šolah je skoraj bil na tem, da se posveti obrti svojega očeta — toda smola mu ni dišala — posebno, ko je videl, da se pride v današnjih časih pri klerikalcih hitro naprej — ako je človek t. zv. »zvest pristaš S. L. S.«

»Zadružna Zveza«.

S svojimi podreptimi zmnožnostmi si je znal Polajanko pridobiti zaupanje važnih klerikalnih gospodov in ti so ga na zadnje spravili v »Zadružno Zvezo«, kjer je postal knjigovodja. Kot uradnik je bil Polajanko prav priden — saj je lahko upal, da ga bodo klerikalci za njegovo strankarsko vneto plačali s kako — še boljše službo. Sliši pa se, da je zadnje čase Polajanko precej porabil in da ni tako hitro avanziral, kakor je mislil. Polajanko pa je bil dovolj prebrisan, da je zapazil nedostatke v pisarni »Zadružne Zveze« in prišel je na misel, da bo to ob priliki zase porabil.

Prvi poskus.

Polajanko je hodil kot knjigovodja dvigat denar v banke. Ker so ga povsod poznali, ni nihče o njem dvomil. Pred nekaj tedni je prišel Polajanko v »Jadransko banko« in je s čekom dvignil 40.000 kron. Toda takrat najbrže ni bil čas ugoden in že popoldne je Polajanko denar prinesel zopet v banko nazaj. Iz tega se vidi, da je imel Polajanko že dolgo načrt — defraudirati in pobegniti.

Predpust — pust in dopust.

Oj predpust, ti čas presneti, — je tarna le marsikdo in tudi Polajanko je zapazil, da je predpust precej potraten. Polajanko je bil oženjen — toda še mlad mož pri 25 letih — zato je s svojo ženo rad pogledal predpustne zabave in veselice. Ker pa je bilo predpustom v »Zadružni Zvezi« mnogo dela, je prošil za dopust, ki ga je tudi dobil. — Tako je imel Polajanko vse pripravljeno za svoj načrt.

Ček za 40.000 kron.

Na pustni torek je prišel Polajanko v »Jadransko banko« s čekom za 40.000 K. Ker je bil ček pravilno podpisan in je nosil ime ravnatelja Trauna in predsednika — kaplana — je uradnik banke ček izplačal. Polajanko je z denarjem odšel domov in se je z ženo odpeljal na dopust.

Na sledu defraudacije.

V »Zadružni zvezi« o defraudaciji niso nič vedeli, ker niso vedeli za ček. Polajanko je imel itak dopust in je šel bogvekam. Šele čez 3 dni je prišel ravnatelj v banko in je hotel pogledati v račune. Pri pregledovanju je zapazil ček za 40.000 kron; za katerega sam ni vedel. Videl je takoj, da se je zgodila defraudacija in je stvar takoj naznanil policiji. Polcija se je o vsem informirala. Izvedela je, da je Polajanko že v torek odšel. Polcija je takoj obvestila vse postojanke. Kam je Polajanko odšel, je doslej neznan. Prej je večkrat govoril o Balkanu — toda poiskal si bo menda bolj ugoden kraj.

Odkod je bil ček in podpis?

Defraudacija v »Zadružni Zvezi« kaže poslovanje v prav slabi luči. Tak zavod bi potreboval večje previdnosti in bi ne smel čevkov puščati na razpolago vsem uradnikom. Pravi se celo, da podpisi na čeku niso ponarejeni, ampak pristni, t. j., da so se čeki že v naprej podpisovali. Klerikalci svojim ljudem preveč zaupajo. Polajanko je bil mož takega kalibra kakor znani Adamič. Svota 40.000 kron je za »Zvezo« precej znatna in kdo jo bo plačal. Ali zopet dežela? Splošno je pri klerikalnih zavodih mnogo ljudi, ki nimajo posebnih zmnožnosti — pa so dobro plačani — ob priliki pa pokažejo posebne vrste zmnožnosti. To seveda je klerikalcem v škodo — toda ne pozabimo, da pod tem trpi splošna naša gospodarska stvar. Ta defrav-

dacija bo torej za klerikalce nov nauk, iz katerega se bodo naučili, da je treba pri resnih gospodarskih podjetjih zanesljivih strokovnjakov — ne pa samih klerikalnih agitatorjev.

Kaj pišejo škofje vernikom?

V svojih »pastirskih listih« pišejo škofje razne stvari. Navadno jim pojasnjujejo važna vprašanja verske vsebine. Zadnje čase pa se »Pastirski listi« bavijo bolj in bolj s posvetnimi vprašanji. Pri nas na Kranjskem smo že večkrat imeli priliko slišati iz »Pastirskega lista« mnenje ljubljanskega škofa o raznih posvetnih vprašanjih: tako n. pr. o politiki, o strankah, o listih, pa tudi o družbi, o rodbini, o spolnem vprašanju, o alkoholu, o zakonu itd. Ravno zadnja vprašanja so priljubljena predmet škofa Antona Bonaventura. Drugi škofje pa imajo veselje zopet v čem drugem. Tako je n. pr. olomuški nadškof Bauer znan kot zelo časti in denarja lakomen. Zato ne bo odveč, ako prinesemo »pastirski list« — ki so ga prinesli tudi češki listi, — kako je pisal nadškof Bauer, ko je dosegel čast kardinala. List tudi sicer ni brez zanimivosti in je svoje vrste kulturni dokument. Zanimivo je posebno, ko pripoveduje o izrednih milostih, ki jih je dosegel za svoje presrečne Mrčvane s tem, da bodo smeli na veliko soboto takoj po glorijski meso jesti — kar so tudi sedaj brez dovoljenja delali — in pa popoln odpustek za vse, ki bodo izpolnili svoje verske dolžnosti; iz vsega pa gleda vendar le Petrov vinar, ki naj bi ga Moravani za vse te posebne milosti v Rim poslali. Vse to je »sucsens«. Podajemo prevod, kolikor mogoče dobesedno v Bauerjevem slogu. **Pastirski list nadškofa Bauera o tem, kako je bil imenovan za kardinala.** Obred povišanja na dostojanstvo kardinala, to je enega iz onih 70 škofov, duhovnikov in dijakonov, ki naj bi bili papežu, namestniku Kristusovemu na zemlji, pri vodstvu in upravljanju svete cerkve v nasveti in skušnjahi še posebno v oporo — to dostojanstvo — kakor vam je gotovo znano, je po nerazumljivem sklepu božje previdnosti doletelo tudi mene, brezpomembnega človečka. — Ta obred se vrši navadno na glavi novoimenovanega kardinala in sicer z rdečim pokrivalom, ki se že od daleč lahko spozna, z rdečo čepico namreč in pa z rdečo biretko take oblike, ki jo sploh rabi posvetna duhovščina — in pa z rdečim klobukom, kakršnega so nosili včasih na potovanju proti zarečim solnčnim žarkom, ali pa pri deževnem vremenu. Kardinalu, ki prebiva izven Rima, prinese to čepico poseben papežev poslanec, posvetnega stanu, toda ne sme je sam položiti na glavo; on mu jo samo poda in s kratkim ogovorom izrazi svoje poslanje, naj si jo sam dene na glavo in naj jo od tega časa nosi. Kar se bi reketke tiče, se v katoliških državah, ki žive z apostolskim sedežem v miru in pokoju — vladar pozove in dobi oblast, da jo položi novoimenovanemu kardinalu na glavo; toda kardinalski klobuk si mora dati od samega svetega očeta na glavo posaditi.

V ta namen sem se podal — dragi v Kristusu — dne 26. listopada v Rim, kamor sem dne 28. listopada srečno prišel. V Rimu sem bil od svetega očeta z najožjimi svojimi spremljevalci sprejet v audienco in konečno sem dobil, ko sem svetemu apostolskemu sedežu — iznova zvesto prisegel in sem sveti ostanek na desnem čevlju svetega očeta poljubil — iz njegovih rok med gniljivimi obredi, kardinalski klobuk, objem in poljub. Pri audienci za slovo pa mi je dal sveti oče, kljub svojemu žalostnemu položaju, toliko dokazov svojega nezmanjšanega zaupanja v gospoda Boga in toliko znakov hvalečnosti za vaš Petrov vinar in druge milodare, ter toliko uslužnosti do vsake prošnje, ki sem mu jih predložil, da se mi je res zdelo, kakor da bi klečal pred nogami samega božjega zveličarja in kakor da bi iz ljubezni polnega srca njegovega slišal besede: »Pridite k meni vsi, ki de la te in ste obteženi« — in jaz vas okrepčam. — Ali ni to odmev te obljube — ako sveti oče ob priliki tega mojega romanja v Rim podeli popoln odpustek vseh časnih kazni za storjene grehe vsem onim vernikom moje nadškofije, ki so zakrament svete pokore in svetega obhajila vredno prešli in so navadne molitve za odpustke pobožno molili? Ali ni to nepričakovana milost, da je sveti oče na mojo prošnjo, da bi dopust v jedi in uživanju mesnih jedi na veliko soboto v bodoče več ne bila šele ob polnoči, ampak takoj po dokončani slavnosti vstajenja dovolje-

na, kar se je že dalje časa kljub vsemu opominjevanju in poučevanju godilo — in kakor se tudi s petjem aleluja na veliko soboto lepše zлага ni le tega dovoljenja brez pomislekov — za sedaj samo na 10 let, dal, ampak je začetek tega dovoljenja določil na ta trenutek, ko se v domači cerkvi Gloria zapoje. — In zdaj poslušajte še drug dokaz posebne pozornosti svetega očeta do svojega novoimenovanega kardinala nadškofa olomuškega. Od davnih časov določuje sveti oče novoimenovanim inozemskim kardinalom eno iz mnogoštevilnih rimskih cerkev, ki nosijo ime ali svojega ustanovnika, ali svetnika, kateremu je posvečena, ali naroda, kateremu ima v duševnih potrebah najbolj služiti — in se zato imenuje titulirana ali titul. In kateri titul je nadškofu moravskemu sveti oče odločil? To cerkev, v kateri se sveta apostola Ciril in Metod posebno častita, in se imenuje »San Girolamo degli Schiavoni in ripetta«, ker so jo v 15. stoletju Jugoslovani iz okolice Grahova, starodavnega Stridona, rodnega kraja sv. Jeronima, ki so se tedaj imenovali Iliriki, na bregu Tibere v Rimu skupno z bolnico in duhovnim kolegijem za svoje trgovce postavili in svojemu rojaku sv. Jeronimu posvetili, ker je postala zanje ognjišče pobožnosti in središče katoliške duhovne uprave in misijonskega dela. In kakor da bi to vse že ne bilo dovolj, je vse moje spremljevalce s kakim odklivanjem ali darom osrečil. O, imajte torej dragi v Kristusu, svetega očeta, namestnika božjega Zveličarja, kot dobri otroci v primernem spoštovanju in ljubezni, bodite pokorni njegovim zapovedim in naredbam, podpirajte ga tudi za naprej z molitvijo in s Petrovim vinarjem. Pomnite, kaj je Bog v starem zakonu obljubil otrokom, ki spoštujejo svojega očeta in mater; pomnite, kar nam v novem zakonu obljublja Kristus Gospod: s katero mero bode te merili — s to vam bo odmerjeno in vam bo še navrženo. — Dano v Olomucu, dne 27. grudnia, na praznik sv. Janeza evangelista, apostola ljubezni, leta Gospodovega 1913. Milost Gospoda našega bodi z vami vsemi. Amen. F. kardinal Bauer, knez-nadškof.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOLGARI MARŠIRAJO NA MESTO GALIPOLJE.

Solija, 7. februarja. Uradno se poroča iz glavnega stana, da so **Bolgari zavzeli Bulajre in da se z veliko močjo bližajo mestu Galipolju.**

Carigrad, 7. februarja. Topničarka Sahaf je bombardirala Mirjofito, Bolgari so živahno odgovarjali. Bolgari so zasedli tudi Čarkej. Turške oblasti v Mirjofiti in Čarkeju so zbežali na turških ladjah ter se prepelele v Galipoli.

Carigrad, 7. februarja. Popotniki, ki prihajajo iz Dardanel poročajo, da grški parniki neprenehoma vozijo srbske vojake na obal v zalivu Saros. Srbske čete so se vkrcale v Solunu ter se je takrat govorilo, da so namenjene v Drač. Iz Galipolja je pripeljal Lloydov parnik mnogo turških beguncev.

STRAHOVITE IZGUBE TURKOV NA GALIPOLJU.

Berlin, 7. februarja. Iz Solije se poroča, da je Turke v poslednjem boju na polotoku pri reki Kavoku se umaknil v popolnem neredu. Vsled preganjanja bolgarske konjenice je nastala grozovita panika; Turki so bežali kakor brezumni. bežali kakor brezumni. Izgube Turkov znašajo 15.000 mož.

POSVETOVANJE TURŠKEGA POSLANIKA V PETROGRADU.

Berlin, 7. februarja. »Lokal Anzeiger« poroča iz Petrograda, da je turški poslanik konferiral s Sasanovom. Predmet posvetoovanja so bili najnovejši balkanski dogodki, pred vsem vprašanje Dardanel.

AVSTRIJA NAROČA POMORSKE ČOLNE.

Kiel, 7. februarja. Od tu se poroča, da je avstro-ogrsko vojna uprava naročila tu veliko množino pomorskih čolnov.

POGOJI DOBRIH ODOŠAJEV MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Dunaj, 7. februarja. »Zeit« poroča iz Rima, da je v interesu dobrih odnošajev med Italijo in Avstrijo, da slednja opusti od protektorata v AL-

baniji. Kajti protektorat je imel namen ščititi katolike pred turškimi nasilnostmi in zato nima nobenega pomena več, kakor hitro postane Albanija samostojna. Drugič se tudi ne da dobro spraviti v soglasje z kolektivno zaščito veselij, ki bo napravljena nad Albanci.

NOVE TEŽKOČE.

Pariz, 7. februarja. Iz Londona se poroča, da so nastale v balkanskih vprašanjih nove težkoče z oziranjem na goro Athos. Meniška republika na Athosu pride, kakor znano, pod kontrolo internacionalne komisije, v katero bodo imenovale vse pravoslavne države svoje zastopstvo. Sedaj zahteva v to komisijo tudi Avstrija svoje zastopstvo, sklicujoč se na veliko število svojih pravoslavnih državljanov in dejstvo, da se nahaja v Avstriji veljavni pravoslavni patrijarhat v Karlovcih.

BALKANSKA - RUMUNSKA ZVEZA.

Petrograd, 7. februarja. Petrograjski listi presojajo razmerje med Bolgarijo in Rumunijo zelo optimistično. Upa se, da se vse difference poravnajo ter da pride do zveze med balkansko zvezo ter Rumunijo. Zveza bi štela en milijon bojevnikov ter 900 topov.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Stanovanje, 2 sobi in kuhinjo na zračnem kraju išče maloštevilna stranka. Posredovalec dobi pri njemu primerno nagrado. Ponudbe pod šifro »Mirna stranka« na Prvo anončno pisarno.

Mirni stranki se takoj odda sobo in kuhinjo ali pa tudi za majev termin. Poizve se v »Prvi anončni pisarni«.

Mirni stranki se odda takoj malo stanovanje soba in kuhinja. Poizve se v »Prvi anončni pisarni«.

Iščejo se tri mesečne sobe za takoj. Kdo pove »Prva anončna pisarna«.

Oddasta se dve mesečni sobi dvema gospodoma s prostim vhom na Dunajski cesti 8.

Proda se kredenca, trimiralna miza in krasno trumeau zrcalo. Ogle-da se Dunajska cesta 8.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljeni:

Vse leto . K 18— Cetrt leta . K 4-50

Pol leta . K 9— En mesec . K 1-50

V upravnistvu prejeman na mesec K 1-20

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . K 20— Cetrt leta . K 5—

Pol leta . K 10— En mesec . K 1-70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in

druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan

zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine

brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje v

pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Tržaške Slovence

opozarjamo, da se prodaja v Trstu dnevnik »DAN« v sledečih tobakarnah:

ŽELEZNIK, Sv. Ivan.
TROGAR, ulica Giulia.
BONORA, ulica Stadion.
TREVISAN, ulica Fontana.
STANIČ, ulica Molinipiccolo.
SEKOVAR, ulica Kaserma.
BAJC, ulica Gepa.
LAVRENCIČ, trg Kaserma.
MOŽE, ulica Miramar.
HREŠČAK, ulica Belvedere.
ARTOŠ, ulica Belvedere.
KICHEL, Rojan.
GERŽINA, Rojan.
VIVODA, Rojan.
BENUSI, Greta.
HRAST, ulica Poste.
BILLAN, ulica Cavana.
RAUNACHER, ulica Campo Marzio.
RAUTINGER, ulica Riva Grumula.
PIPAN, ulica Ponte dela Fabra.
BEVK, trg Goldoni.
SCHERMIN, ulica Bariera.
PELISAN, ulica Bariera.
BEDENJ, ulica Madonina.
BELLO, ulica V. Bernini.
GRAMATICOPULO, trg Bariera.
PAPIČ, ulica Sete Fontane.
MURARO, ulica Sete Fontane.
BRUNA, ulica Rivo.
RONČELJ, ulica S. Marco.
SEGULIN, ulica Industria.
ZIDAR, Rocol.
SCHIMPF, državni kolodvor.

Kupujte „Dan“.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.

„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.

„Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 1-70.

„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

„Dan“ prinaša zanimive in znamenite zgodovinske romane.

„Dan“ prinaša znamenite sodobne politične karikature.

„Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Strite „Dan“ med ljudstvom.

Kavarna
„LEON“
odprta celo noč.
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Oddam takoj veliko, suho in zračno skladišče

24 metrov dolgo, 14 metrov široko na Emonski cesti št. 2

Ivan Jelačin, Ljubljana

Nemeblovana mesečna soba z drvarnico se takoj odda.

Vpraša se v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani, Franciščanska ulica 6.

Knjigovodkinja

najraje začetnica, se sprejme takoj.

Ponudbe s pričevali in z zahtevo po plači na „Prvo anončno pisarno“ v Ljubljani pod šifro: „Knjigovodkinja P. a-p.“

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svoj

krojaški salon

z Miklošičeve ceste št. 10 na Dunajsko cesto št. 20

nasproti kavarne „Evropa“.

Svojim odjemalcem se priporočam da mi ostanejo naklonjeni tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Magdič, krojač.

Gramofonske plošče
Plošče preje K 4—, sedaj samo K 1-95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.
K 1-95 K
25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno
Phonoc. Ljubljana, Stari trg št. 9.

Lasne kite

najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje. vse po zelo zmernih cenah priporočam

Štefan Strmoli
briv. c in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Me. trega in Starega tga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Gramofoni - automati!!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Alešijer

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si mojo zalogo.

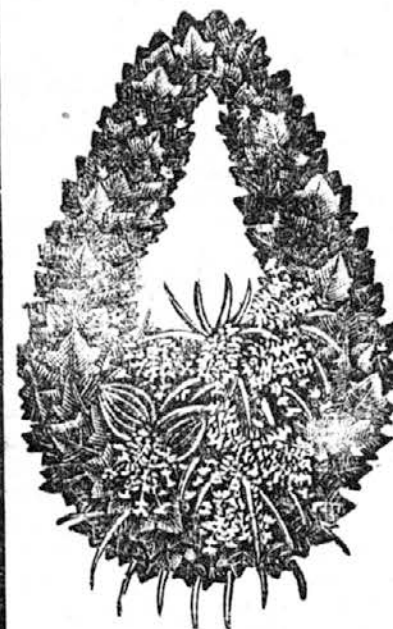
Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantijev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagradnih vencev in

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

NAZNANILO.

Usojam se vljudno naznaniti, slavnemu občinstvu, da sem otvoril s 1. februarjem

cvetlični salon

v Selenburgovi ulici št. 6 zraven glavne pošte.

Ker sem služboval v tej stroki veliko let pri znani tvrdki Al. Korsika, kakor bil tudi v inozemstvu, se čutim zmožnega cenjenim naročnikom z vsemi v mojo stroko spadajočimi predmeti kar na bolje postreči in se toplo priporočam za naročbo vencev, šopkov, bodisi svežih, kakor suhih, sploh vse vezenje v najmodernejši fazoni. Zraven tega bom imel v

zalogi mnogovrstna semena

v malih zavitkih, kakor tudi v večjih množinah od domače, zanesljive tvrdke Al. Korsika, ki za kakovost jamči in vse po najnižjih cenah. Za obilno naročbo se priporočam in ne bodem hranil truda v vsakem oziru najboljši postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bojt.

Del. glavica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Učiteljska tiskarna

: **Ljubljana, Franciščanska ulica št. 6** :

se priporočam slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšie uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.